

Elke Van Campenhout

Comme tout le monde

OVER ZAÏ ZAÏ ZAÏ ZAÏ VAN JEAN-BENOÎT UGUEUX
EN ANNE-CÉCILE VAN DALEM

Comme tout le monde. Twee zoutzakken voor een televisieapparaat, met pathetisch zielige herinneringen, met een liefdesleven dat niet verder reikt dan het kanaal van Kortrijk, en verlangens op maat gesneden van de televisieformats die hen van 's morgens tot 's avonds door de strot worden geramd. 'Comme tout le monde' koesteren ze hun kleingeestige bekentenissen als lokvoer voor publieke aandacht. Hij heeft een schoolvriendje uit pure ongerichte afgunst voor de rest van zijn leven naar de rolstoel verwezen. Zijn geliefde heeft een onwillig vriendinnetje met een Colafles verkracht. En hoe valt er met dat schuldbesef te leven? Bwaah, *comme tout le monde...*

1 Met *Zaï Zaï Zaï Zaï* zetten Jean-Benoît Ugueux en Anne-Cécile Vandalem de deuren wijdopen naar de opnamestudio die het leven van de meesten is geworden. De set van de voorstelling houdt het midden tussen een woonkamer en een televisieset.

Zaï Zaï Zaï Zaï is een onvervalste maatschappelijke satire, die zijn literaire tegenhangers vindt in de traditie van F. Scott Fitzgerald's *The Beautiful and the Damned*, de recentere *Glamorama*-uitspattingen van Brett Easton Ellis, of Don De Lillo's *Cosmopolis*. Waar het leven van de jetset dandy's, modellen en glamoureuze kosmopolieten steeds een dreigende ondertoon van waanzin, existentiële crisis, identiteitsverlies en zelfs regelrechte psychopathische moordzucht (*American Psycho*) verbergt. Het aanpassen van het harnas van de glamour is als de jurk die Medea haar rivale aanbiedt: van zo'n onwaarschijnlijke schoonheid dat de gedoemde prinses haar argwaan laat varen, en éénmaal ze haar doodskleed heeft aangetrokken onherroepelijk door de stof wordt verteerd. Waar Fitzgerald nog een personage neerzette waar je je als lezer mee kon identificeren, en wiens neergang in hopeloze verveling en uitzichtloosheid je raakte, zijn de figuren bij Brett Easton Ellis zodanig virtuele constructies van hippe, trendgevoelige commerciële fantasmen geworden, dat er geen enkele identificatie meer mogelijk is. Zijn hoofdpersonages zijn meestal compleet oninteressante, goed uitziende, afgetrainde

en breindode modellen, die hun eigen inwisselbaarheid illustreren door keer op keer de andere, al even inwisselbare personages, aan te spreken met de verkeerde naam. Een soort kameleoncamouflage die massamoordenaar Patrick Bateman moeiteloos van vervolging redt. Maar wie het boek heeft gelezen, heeft na al die honderden bladzijden vooral ontdekt hoe ontielig saai het leven in de spotlights, in de eindeloze stroom van *brand names*, afgetrainde lijven en hippe technologie kan zijn.

Het is precies deze mengeling van verveling en onderdrukt geweld die in *Zaï Zaï Zaï Zaï* trefzeker wordt neergezet, zij het dan niet in de trendy ravetempels van Amerika, maar in een doordeweekse Waalse woonkamer. De personages van *Zaï Zaï Zaï Zaï* zitten na zoveel jaar compleet in het Medeakleed verwickeld. Ze kunnen geen stap meer vooruit of achteruit, en alle leven is in de cocon gesmoord. Ooit een doodgewoon koppel met doodgewone verlangens en een doordeweekse liefde. Maar nu van elkaar vervreemd door de steeds groter wordende behoefte aan erotisering van het alledaagse. Het leven van het roemloze koppel op de sofa wordt door henzelf beleefd als een opeenvolging van televisieformats die hen van 's morgens tot 's avonds door de uitzichtloze dag manoeuvreren. In hun relatie exploreren ze de bekentenisbegeerte van de 'spraakma-